

Referaten

VERZORGD DOOR DE STUDIEGROEP
ARTIKELDOCUMENTATIE

59-006 Kritische Betrachtungen zur heutigen Praxis der Schwangerschaftunterbrechung. Roth, F. (1958) Schweiz. med. Wschr. 88, 1251.

In Zwitserland en voor een deel ook in het buitenland, neemt het aantal legale abortus provocatus in verontrustende mate toe. Daar er door de verbeterde therapeutische mogelijkheden van de somatische indicaties voor artificiële abortus in de zin der (Zwitserse) wet weinig meer zijn overgebleven, heeft het probleem zich naar de psychische zijde verschoven. Doordat evenwel deze psychische indicaties niet in de wet zijn voorzien, ontstaan er vele moeilijkheden.

Het verplegend personeel is zich er mee gaan bemoeien doordat dit op de ziekenzalen de indruk kreeg, dat de psychische moeilijkheden door de patiënten sterk werden overdreven om toch maar toestemming voor abortus te krijgen. Een en ander leidt dus tot een soort legale geboortebepaling, die in strijd is met de ethische idealen van dit verplegend personeel en waaraan het niet wil medewerken. De schrijver vindt deze inmenging belangrijk, daar hierdoor het probleem naar de ethische kant wordt verschoven, terwijl een oplossing op maatschappelijk of religieus niveau toch niet te bereiken zou zijn. Bij de analyse van 1.032 gevallen van artificiële abortus in de jaren 1946 tot en met 1955 bleek, dat in die tien jaar het aantal gevallen per jaar vervijfvoudigd was. In 69,9% betrof het gehuwde vrouwen, in 4,5% weduwen en gescheiden vrouwen; voor 83,1% lag de leeftijd onder de 30 jaar.

De somatische indicaties namen, op een enkele uitzondering na, zoals bijvoorbeeld carcinoom, nierinsufficiëntie en Morbus Addisoni, door de vooruitgang der therapeutische mogelijkheden sterk af. Zo kwam hiervan in 1946 nog 63,6% op rekening van de tuberculose en in 1955 nog slechts 26,6%.

In tegenstelling tot de somatische indicaties, namen de psychiatrische indicaties sterk in aantal toe. Dit is, gezien de huidige toename van de belangstelling voor de psychische noden der patiënten, niet zo verwonderlijk. Het grote publiek begint te ontdekken, dat er langs deze weg een mogelijkheid bestaat zich van een ongewenste graviditeit te ontdoen. Op deze wijze komt ook de milieu-geneeskundige indicatie onder de wet te vallen, daar milieu-problemen een grote rol spelen bij het ontstaan van verschillende psychoreactieve ziektebeelden.

Bij meer dan de helft der ongehuwde moeders gold als indicatie een reactieve depressie met suicidegevaar. Een buiten-echtelijke zwangerschap brengt op zichzelf toch al vele problemen mee, zoals de negatieve instelling van omgeving en ouders jegens ongehuwde moeders en hun kinderen.

Uit de gegevens bleek, dat gebrekkige opvoeding, ontbrekende seksuele voorlichting, ontbrekend verantwoordelijkheidsgevoel en onervarenheid een belangrijke oorzakelijke rol speelden. Het is dus niet verwonderlijk, dat deze psychisch onevenwichtige vrouwen op een graviditeit zeer pathologisch reageren. Bij de gehuwde vrouwen was de voornaamste indicatie een depressief-neurasthenie syndroom, dat de neiging had chronisch te worden. De oorzaken waren hier niet zozeer de milieu-factoren, als wel ontrouw van de echtgenoot, gedwongen huwelijk, echtscheidingen, huwelijksconflicten, enzovoort.

De schrijver vraagt zich nu af, of het medisch-ethisch wel verantwoord is om in dergelijke abnormale situaties een leven te doden om de vrouwen van hun abnormale reacties te bevrijden. Dikwijls overdrijven zij hun „ongelukkige” omstandigheden in sterke mate. Hij meent dat in zeer veel gevallen een behandeling van de vrouw, en niet te vergeten ook van de man, uitkomst kan brengen. Om via milieu-geneeskundige indicaties tot een gemakkelijke manier van geboorteregeling te komen, acht hij een verontrustende ontwikkeling. Na nog op de gevaren van de ingreep gewezen te hebben (na abdominale operaties met sterilisatie is de letaliteit 0,3 en de morbiditeit 8,9%), besluit de schrijver met een beroep op de artsen zich

ernstiger met dit probleem bezig te houden, zowel therapeutisch door behandeling van de conflictsituatie, als profylactisch door anti-conceptionele voorlichting. R. Vos

Kindertandheelkunde. Broekman, R. W. (1959) Maandschr. Kindergeneesk. 26, 1.

De aandoeningen van het kindergebit kunnen verstrekkende gevolgen hebben voor de gehele gezondheidstoestand en voor de toekomst van het kind, zodat een nauwere samenwerking tussen tandarts en medicus moet worden bepleit. In vroeger tijd werd aan de tanddoorbraak groot belang gehecht en zelfs een grote morbiditeit en mortaliteit toegekend. Thans wordt de tandkoorts algemeen afgewezen. Ontstaat toch lichte temperatuursverhoging dan wijst dit alleen op een niet volledig gezond zijn van het kind. Acute, met koorts gepaard gaande, ziekten veroorzaken vaak een vroegtijdige tanddoorbraak. Chronisch verloopende ziekten werken daarentegen remmend op de doorbraak. Gebleken is, dat de tanddoorbraak in nauwe correlatie staat met de algemene lichamelijke ontwikkeling, zoals leren staan, lopen en praten.

De bouw en de structuur van de gebitselementen kunnen aanwijzingen geven voor doorgemaakte ziekten. Zo wijzen bijvoorbeeld glazuurdefecten van de centrale incisieven en de knobbels van de eerste molaren, op vroeg doorgemaakte, vaak niet herkende, rachitis. Krijtzwarte vlekken aan de labiale zijde van de permanente frontelementen kunnen een aanwijzing zijn voor een doorgemaakte pneumonie.

De oorzaak van sterk progressieve caries bij zeer jonge kinderen wordt vaak veroorzaakt door onjuiste voeding van de moeder in de laatste maanden van de graviditeit.

Ook bestaat bij caries van het melkgebit het gevaar van dentale bronchitis. Pijnklachten kunnen aanleiding geven tot eenzijdige kauwfunctie, welke het scheefbijten en later het naar lateraal afwijken van de kinpunt veroorzaken. Een slecht onderhouden melkgebit geeft aanleiding tot persisterende kauwluheid, waarvan onvoldoende ontwikkeling van de mandibulae, onvoldoende fysiologische reiniging van het gebit en verder onvoldoende speekselsecretie en onvoldoende massage van het tandvlees, waardoor gingivitis en tandvleesbloedingen, de gevolgen kunnen zijn. Borstvoeding van groot belang voor de ontwikkeling van de kauwspiermusculatuur, de musculus orbicularis oris en het kaakstelsel.

Onderhoud van het temporaire gebit is dringend noodzakelijk, waardoor periapicale abscesvorming en de gevolgen hiervan, zoals granuloom, cystevorming en ten slotte osteomyelitis, kunnen worden voorkomen. H. E. G. Pilon

Diabetes detection drives. Research committee of council (1959) J. Coll. gen. Pract. II 189.

Met het doel na te gaan of een „diabetes detection drive” op grote schaal in de huisartsenpraktijk was uit te voeren, werd een proefonderzoek in zes huisartsenpraktijken in Engeland uitgevoerd. Met behulp van het patiënten-kaartsysteem van de huisarts werden de eerste drie gezinnen (met verschillende achternamen) van iedere letter van het alfabet in het onderzoek betrokken. Deze methode, om op eenvoudige wijze een aselecte steekproef uit een huisartsenpraktijk te nemen, lijkt ook voor andere huisartsen-onderzoeken bruikbaar.

Aan alle patiënten werd één clinistix in een glazen buisje uitgereikt. De clinistix werd bevochtigd met urine, die kort na een uitgebreide maaltijd was geloosd. Nadat de kleurverandering van de clinistix door de patiënt zelf was beoordeeld, werd het buisje per post aan de huisarts gezonden. Van de 760 deelnemers meldden 19 dat er een blauwe kleur was verschenen op de clinistix. Van deze 19 verkleuringen kon de huisarts de volgende dag maar bij tien de blauwe kleur nog zien. Bij zeven van de tien patiënten werd de diagnose diabetes mellitus gesteld (vier nieuwe gevallen en drie bij wie de ziekte al bekend was). De negen patiënten, die een verkleuring aangaven van de clinistix, zonder dat de huisarts dit kon bevestigen, werden ook nader onderzocht, doch geen van hen bleek diabetes mellitus te hebben of glucosurie door een andere oorzaak.

Een nader onderzoek naar deze snel verdwijnende kleuromslagen van clinistix, dat 24 uur in een buisje wordt bewaard, in tegenstelling tot blijvende kleuromslagen bij suikerziekte, lijkt wenselijk (ref.). J. D. Mulder